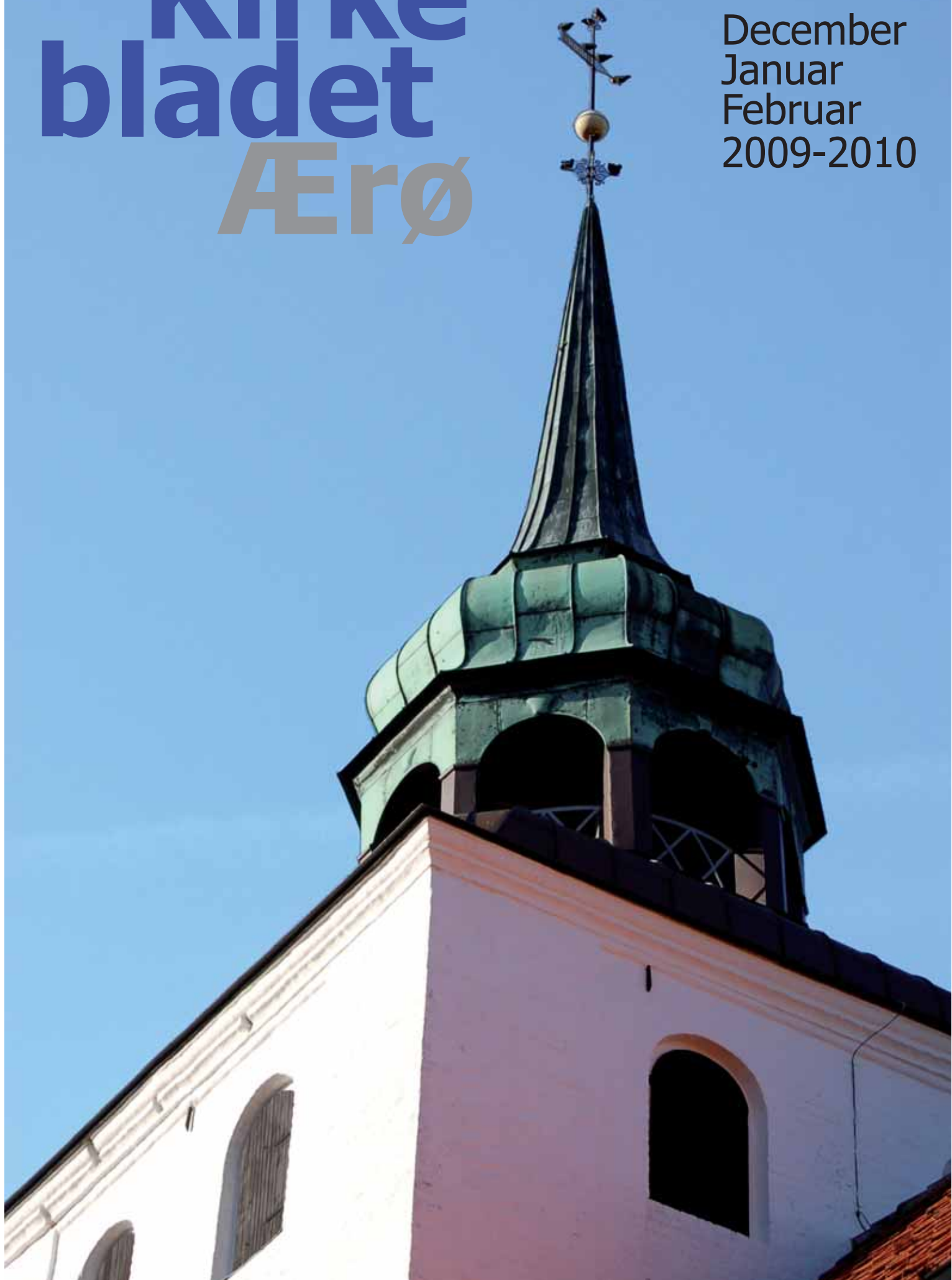

Kirke bladet Ærø

4
December
Januar
Februar
2009-2010

Landemodeprædiken i Odense Domkirke 26. sept. 2009

Af provst Anders Hauge.

Tekst: Sig altid vor Gud og Fader tak for alle ting i vore Herres Jesu Kristi navn. (Ef 5,20)

Salmer: Vi pløjed og vi så'de (DDS 730). Flammerne er mange (DDS 335)

Sig altid vor Gud og fader tak! Det er takkens årstid. Er det det? Er det ikke bare efterår? Nej, jeg tillader mig at kvalificere årstiden. Jeg ved selvfølgelig godt, at årstider kommer og går, den ene efter den anden i et bestemt mønster, og det kunne så være det. Jeg ved da også godt, at forskellen i årstiden for mange ofte er et spørgsmål om at huske paraplyen eller ej, eller om man skal have jakke på eller ej. Nu er vi gået indenfor i kirken for at holde gudstjeneste. Det er her inde, jeg kvalificerer årstiden og kalder den »tak-kens årstid«, fordi jeg her får den ro, der skal til, for at se sammenhænge og bære disse sammenhænge med ud af kirkerummet igen. Det er som om, der her i kirken paradoksalt nok er højere til loftet, end der er udenfor. Dette paradoks anser jeg for en væsentlig pointe ved vores gudstjenester – også dem, der måtte holdes i fri luft. Vi befinder os i kirken, og hermed mener jeg selvfølgelig i gudstjenesten, overfor en storhed, som langt overgår den storhed, vi møder i tidens og naturens gang udenfor. Jeg får her ro og hjælp til at sætte adressat på takken.

I mange kirker har vi jo lige haft høstgudstjeneste, som i bund og grund er en lovprisning og tak til Gud. En tak ikke bare for den konkrete høst, men for livets gaver i det hele taget. Efteråret, der kulminerer med høsten, gør det nærværende for os, at vi i sidste ende lever af noget, som skænkes og gives os: Før vi overhovedet begynder at tage fat, er der skabt os et grundlag, uden hvilket vi intet havde at gøre med. Året kunne ikke kulminere, hvis der ikke var vand, lys og luft. Årets højdepunkt, som jo er efteråret, og ikke sommeren, minder os ganske godt om, at der er gået noget forud for alle vores anstrengelser, ikke bare med høsten, men også med livet. Takken befordrer en agtelse for alt, hvad der er givet os, og kalder os til at tage vare på det, der er betroet os.

Takken er udtryk for at fokus flyttes. Takken sætter fokus på den, der giver, og på os som forvaltere, der øser af det betroede i agtelse for giveren. Hvad man har fået som gave, kaster man ikke i grams! Der, hvor vi har takken og lovprisningen på læberne, er der sket noget. Der er nemlig røkket ved vores tilbøjelighed til at tage tingene som en selvfølge. Hvad gør dog det, at se noget som selvfølgeligt, hvad sker der ved at tage tingene som en selvfølge? Det går ud over agtelsen for giveren og dermed for gaverne. Men med takken spænder jeg ben for mit eget projekt, spænder ben for at være den, der behersker livet, og være mit livs arkitekt. Det er måske for patetisk at sige det, men takken kalder på ydmygheden. Med takken er jeg »ude« af mig selv. Selvfølgeligheden udfordres, og jo større magt vi har fået, ikke blot enkeltvis, men også som kollektiv, jo større udfordring ligger der i takken, og desto større grund er der til at takke og lovprise. Alternativet er at tage det hele som en selvfølge med den konsekvens, at livet og dets gaver pludselig bliver et krav, man stiller, og derfra er der ikke langt til fornærmelsen, når

man ikke får sit krav opfyldt, og livet forekommer uretfærdigt, idet man glemmer at ingen har lovet, det skulle være retfærdigt. Man har glemt agtelsen og ydmygheden. Agtelsen og ydmygheden finder sit sprog, sine ord i takken.

I gode stunder er det ikke svært at sige tak. Når septembers himmel er blå, og havet ligger lige så blåt og glitrer i solen, løftes vi jo. Det er jo også disse erfaringer vi ubesværet trækker på, når vi umiddelbart kan forstå talen om livets gaver. Men havet er ikke altid blåt. Det kan være sort, dybt og truende. Himmelen er ikke altid blå. Den kan være fuld af uvejre. Der er noget ufølsomt over naturen. I naturen går tingene efter naturens orden. Den orden kan være grusom. Der er masser af tvetydighed i den natur, der skænker os det største og mest sublime af alt, og som kalder på vor taknemmelighed, og hvor vi siger Gud tak for alle ting.

Sig altid vor Gud og fader tak for alle ting i vor Herres Jesu Kristi navn. Altid og for alting! Kan man sige tak altid og for alle ting? Kan man også takke Gud for stormen og se den gå Guds ærinde, om den er nok så vild? Der sker da ting, som jeg ikke kan sige tak for. Og så uden indskrænkning! nemlig altid! Dette sted I Efeserbrevet har altid virket dragende udfordrende på mig. Så er der jo egentlig kun tilbage at stå ret og sige tak til, når tilværelsen bliver skæv og fortvivlelse overskygger al tak. Sætningen er grusom, hvis man ikke får slutningen med, at takke skal lyde i Jesu navn. Så sker der noget. Så er jeg lige pludselig ikke længere ene om at bærer takken for det liv, der er givet mig med alle dets tilskikkelser. Jeg har fået et liv og lever i en verden som er fyldt med gaver, men også tvetydig, for hvordan forklare grusomheden? Den kan ikke forklares, den kan konstateres, men trænge om bag ved, vil vi aldrig formå, før Gud er blevet alt i alle, og vi kan se klart, hvad intet øje har kunnet se. Men ved at sige tak både med højlydt jubel og med svag hvisken i Jesu navn gives der os frimodighed, ikke bare en form for lallende frejdighed, men der gives os det frie mod til på trods at agte livets gaver og med ydmyghed tage imod dem og bede Gud om, at han som Jesu fader vil tage os ved hånden, både når vi jubler og når vi græder og hjælpe os til aldrig at være i tvivl om, at det ender godt, fordi vi i sidste ende ikke er forladt af Gud.

Ligesom tvivlen klæber som en øgle til vor tro, som der står i en salme, således er livet og dets gaver truet af bekymring. I søndags hørte vi Jesu ord i bjergprædiken om ikke at bekymre sig. Men bekymrighed kan udfordres. Bekymrigheden kan udfordres af takken i Jesu navn. For kun han kan tillade sig at sige det, som vi ikke selv kan tillade os at sige, at vi nemlig ikke skal bekymre os, men være frimodige. Vi skal ikke være bekymrede for noget, for fremtiden er i Guds hånd. Gud er ikke færdig med sin verden endnu, målet er endnu ikke fuldendt, det mål vi nemlig øjner, når vi gennem Kristus ser ind i himmeriget.

Amen.

Hvad gør man?

Ved FØDSEL

Fødselsanmeldelsen skal være kirkekontoret ihænde i det sogn, hvor moderen bor senest 2 hverdage efter fødslen. Medbring: Forældrenes vielsesattest og fødsels- eller dåbsattester. Er barnet født uden for ægteskab: Moderens fødsels- eller dåbsattest, evt. separations- eller skilsmissepapirer.

Ved DÅB

Henvendelse til en af præsterne. Medbring: Oplysning om barnets navn og om hvor fødslen er anmeldt, forældrenes dåbsattester og evt. vielsesattest, samt navn og adresse på mindst 3 faddere og tidspunkt for barnedåben.

Ved BRYLLUP

Henvendelse til den præst, der skal forrette vielsen.

Ved DØDSFALD

Henvendelse under alle omstændigheder til kirkekontoret, hvor man vil være behjælpelig med at udfylde de fornødne papirer. (Herfra sørger man desuden for anmeldelse til folkeregister, skifteret og socialudvalget – af hensyn til udbetaling af begravelseshjælpen).

Der er mulighed for at blive begravet/bisat fra sognets kirker eller kapel.

Kirkebil

Ring 20 40 96 90 – Ole's Taxi. Kirkebil er gratis for dig, som gerne vil i kirke og behøver transport. Husk at bestille lørdag inden kl. 18.00.

Bladudvalg

Dagny Lyngborg, Tranderup.
Ingolf Andersen, Søby.
Peter Nielsen, Bregninge.
Anne Røndal, Ærøskøbing.
Kirsten Svane, Marstal.
Aksel Krogenlund Larsen, Rise.

Ærø-kronikken

Møde med et stort menneske

Anna Sophie Seidelin født i København 1913 var oversætter, foredragsholder, historiefortæller og forfatter. Studentereksamen i 1931, læste tysk og musik ved Københavns Universitet.

I 1940 blev hun gift med sognepræst Paul Seidelin og de boede i Knebel Præstegaard på Mols. Her fik de 6 børn.

I 1976 flyttede familien til bedsteforældrenes hus i Nørregade i Ærøskøbing. Her døde Paul Seidelin i 1985, Anna Sophie Seidelin i 1998.

I 1962 var jeg elev på Kalø Sprogskole, Her mødte jeg første gang Anna Sophie Seidelin. Både Anna Sophie og hendes mand Paul Seidelin underviste på skolen. Anna Sophie underviste i mytologi, tysk og et valgfrit fag, drama. Paul underviste i kunsthistorie.

Første time med Anna Sophie som lærer har gjort et uudsletteligt indtryk på mig. Ind i klassen kom en dame, måske snarere en kone iført en frakke der bestemt ikke var nyeste model, med sig havde hun en lille kuffert i flet, den svang hun op på katederet, bang. Frakken krængede hun af og gav den et spark ind under katederet. Der stod hun så i den senere så velkendte blå kedeldragt, kort tilbagestrøget hår og store briller. (Hun blev engang spurgt om, hvorfor hun gik i kedeldragt, hvortil hun svarede at hun hellere ville bruge tiden på at gøre svær og ufolkelig litteratur tilgængelig end på at stryge kjoler).

Hun åbnede kufferten tog en pakke cigaretter frem, tændte en smøg, kiggede ud over forsamlingen, sagde goddag og fortsatte: »I mine timer behøver I ikke se på uret, når jeg har røget 4 cigaretter er timen forbi.«

Hun havde en forrygende evne til at formidle sit stof, hvad enten det var mytologi eller tysk. Dramaholdet blev inviteret hjem i præstegården, endnu engang overraskede hun, da vi var for-

samlet i køkkenet bar Anna Sophie en kasse øl ind, plantede kassen midt på gulvet og sagde: »Så går vi i gang.«

En usædvanlig entre, det skulle senere vise sig, det også var en usædvanlig lærer.

Ved afslutningsfesten på skolen holdt hun en tale, der så vidt jeg husker, gik på hvordan hun fik Paul på krogen, han havde langt om længe inviteret hende ud på en travetur. som hun så frem til. Det var en tur ud over markerne iført gummistøvler og i øsende regnvej. I en uendelighed gentog hun: »Vi gik og vi gik« (lang pause) »Vi gik og vi gik.« (lang pause) »Vi gik og vi gik« (igen en lang pause) o.s.v. Med sin fantastiske stil fangede hun os ind, hele forsamlingen var på vej ud over markerne i øsende regnvej.

Mange har, som jeg, i årenes løb haft den store glæde at opleve hendes litteraturaftener, det være sig klassisk litteratur såvel som eventyr.

Højskoleopholdet var mit første møde med Anna Sophie Seidelin. Gennem alle årene indtil hendes død i 1998 blev det til mange gensyn. I 1974 udgav hun sammen med Paul en nyoversættelse af Det nye Testamente. Sammen rejste de land og rige rundt og fortalte om det store arbejde, der lå bag oversættelsen. Bibeloversættelsen blev meget populær og bredt benyttet.

Gennem studieårene blev der rig lejlighed til samvær med Anne Sophie Seidelin. Fagligt såvel som socialt var det altid godt at være i hendes selskab. På sin egen helt personlige og ligefremme måde formidlede hun sit stof, hun var med sit stærke sprog, så og sige, overbevisende i kraft af sin underdrivelse.

Anna Sophie Seidelin har efterladt et omfattende forfatterskab, en stor del er genfortællinger fra Bibelen.

1985 udgav hun »Bønner til kirkeåret«, en kærkommen sproglig fornyelse i gudstjenesten, og inspirationskilde

Forsideillustration:

Ærøskøbing Kirke har historie tilbage til en enkel trækirke, der i middelalderen, omkring 1250, blev erstattet af en stenkirke. Den nuværende kirkebygning, med plads til 400 kirkegængere er opført 1756 - 58. Tårnet er 16 meter højt med et oprindeligt tag af bly, der i 1868 blev renoveret med kobberpander. Tårnuret er fra 1855 og kirkefløjen fra 1852. (Foto: Peter Nielsen)

i arbejdet med gudstjenesten. Bø-
nerne anvendes i dag i mange kirker
landet over.

Jeg kan varmt anbefale Anna Sophie
Seidelins sidste bøger: »Barndommen
– de lange år« 1993 og »De unge år«
1997.

I 1986 blev jeg ansat som sogne-
præst i Søby. Igen blev der rig lejlighed
til samvær med Anna Sophie Seidelin,
der, som nævnt, var flyttet til Ærøskø-
bing i 1976.

Fra det almindelige studenterliv i
København, var det en stor mundfuld
at begynde som sognepræst. Bagagen
var en blanding af forventning og usik-
kerhed. Igen må jeg erindre Anna So-
phie Seidelin. Hun havde en evne til
ikke alene se en situation, hun favnede
med en særlig varme og forståelse.

Ved første præstekonvent i Søby Præ-
stegård, alle præster, ægtefæller og eme-
riti var inviteret til middag, der var
nerver på, da stod Anna Sophie i køkke-
net, så på mig og sagde: »Det er hårdt,
hva!« Det gik ligesom lidt lettere, da hun
fortalte om sin første tid som præstekone
i Knebel Præstegård. Vi var hverken de
første eller de eneste, situationen oplø-
stes i en befriende latter. Som ny præst
var det en stor gave med et fristed, hvor
Anna Sophie ofte hjalp mig til klarhed
over de mange spørgsmål, der fylder
meget i en »begynders« arbejdsliv.

1998 tog vi afsked med Anna So-
phie Seidelin.

Ovenstående er skrevet i kærlig erin-
dring og taknemmelighed over at have
kendt en vidunderlig kvinde, der ra-
gede op og satte sig blivende spor.

Kathrine Østergaard-Jensen

Bregninge-Søby Sogne

Sognepræstens ferie/fri

13.-17. januar 2010.

Telefonsvarer henviser til anden præst!

*Kirkelige handlinger august,
september, oktober 2009:*

Dåb

Søby Kirke

Mathilde Minna Holmegaard Peder-
sen, Nørrevejen 22.

Viede

Bregninge

Tine Kellemann de Franca og Fran-
cisco Tiago de Franca, København.

Anne Kristine Schou Andersen og Tho-
mas Riise Poulsen, Skørping.

Solveig og Jørgen Grube, Marstal.

Begravede

Bregninge:

Mary Hansen, Kildehaven 10.

Christen Knudsen, Øster Bregninge 76.

Søby:

Thomas Jensen Lauritsen, Abildvej 3.

Kurt Bonde, Søndervejen 15.

Sigrid Amanda Kristensen,

Rummes Agre 19.

December i kirkerne

Søby Kirke:

Torsdag d. 10. december, kl. 19.00:

»Syng Julen Ind«. Søbykoret og

Lucia-optog.

Vi synger både fællessalmer og hører
koret. Aftenens højdepunkt for både
unge og gamle er Lucia-optøget. Det er
lærerne fra Søby Skole, der har øvet
med børnene.

Menighedsrådet er vært for en lille
forfriskning i Sognehuset på Søbakke-
vej efter gudstjenesten!

Fredag d. 18. december kl. 9.30:

Søby Børnehave og dagplejerne

De små og de endnu mindre bydes in-
denfor til gudstjeneste i børnehave-
højde og de små bydes helt op til alteret
for at se, røre og synge.

Fredag d. 18. december kl. 11.00:

Søby Skole

Hele skolen og alle andre indbydes til
en god afslutning og optakt til selve

julen ved at holde denne tradition ved
lige. Vi synger kernesalmerne, hører
det gamle budskab og går derfra ved at
give hinanden hånden og ønske en god
forberedelse til de kommende hellig-
dage og ferie.

Søndag d. 27. december kl. 14.00:

**Fællesgudstjeneste i Søby Kirke,
Forsamlingshus og juletræsfest**

Forhenværende præst Ingrid Schrøder-
Hansen, Marstal, prædiker og fortæller
bagefter i Søby Forsamlingshus. Ingrid
har været præst i mange år og har skre-
vet en fremragende genfortælling af
hele Bibelen, – Bibelens Historier, Gyl-
dendal 1999, mens hun boede i Mar-
stal.

Nu er Ingrid her permanent og vi vil
denne Julesøndag nyde godt af hendes
prædiken og fortælle talent.

Vi skal selvfølgelig have vores ben-
hårde konkurrence om Verdens Bedste
Bagers Kransekage, FINNS, for uden
den er det ikke rigtig jul.

Bregninge Kirke:

Tirsdag d. 15. december, kl. 10.00:

PippiHuset, Værkstedsgården,

Æblelunden, Jakobs Minde,

Reberbanen og dagplejerne

Alle holder vi en festlig gudstjeneste for
enhver alder. Vi slutter i præstegårdens
stuer og konfirmandstuen med æble-
skiver, kaffe og juice. Alle er hjertelig
velkomne til enhver af disse gudstjene-
ster!

Sogne-søndage

Vi gentager successen fra efteråret og
mødes i Søby Kirke og Sognehus, Sø-
bakkevej 6.

Tre søndage i januar, februar og
marts med spændende foredrag, musik
og fælles samvær.

Gudstjenesterne kl. 14.00 i Søby bli-
ver efterfulgt af en sammenkomst i sog-
nehuset i gåafstand fra kirken.

Datoer:

Søndag 10. januar: Marianne Lang-
dill fortæller om en rejse gennem Bal-
tikum efter murens fald i 1989.

Søndag 7. februar: Marietta Larsen
om sit spændende ophold på Grønland.

Søndag 7. marts: Erik Jørs disker op med fortælling, sang og musik.

Kaffe og kage 20 kr,-.

Kirkebil fra Bregninge Sogn til Søby Kirke.

Kontakt: Sognepræst Agnes Haugaard på tlf. 62 58 14 31.

Åben vejkirke – tredje sæson

Det er tid til at gøre status over den forløbne sommersæson, hvor det igen i år har været muligt at tilbyde besøgende i Bregninge Kirke en personlig rundvisning i og omkring kirken. Ordningen, der følger skolesommerferien og løber alle dage fra kl. 12 til 16, er kun mulig at gennemføre, fordi vi er en flok kirkeværter – i år ikke færre end 15 – der synes, det er en udfordrende og meningsfuld opgave at give folk mere end blot et hurtigt kik ind i kirken.

Der er rigeligt at fortælle om, lige fra kirkebygningens historie, Claus Bergs altertavle, kalkmalerierne og prædikestolen til Sven Havsteen-Mikkelsens glasmosaik i kapellet og det keltiske kors. Mange gæster sætter faktisk også pris på at opleve nutidens aftryk på vores gamle kirke.

Og rigtig mange mennesker har aflagt Bregninge Kirke et besøg i år. I løbet af vore 42 dages fire timers vagter blev det til mindst 1596 besøgende – ofte var det ligefrem svært at holde styr på statistikken samtidig med, at folk kom og gik, og man var travlt optaget af at fortælle og efter bedste evne svare på spørgsmål. I år var en stor del af de besøgende danske cykelturister – måske en konsekvens af den globale krise – men også mange udlændinge kom forbi.

Mange takker i gæstebogen for et spændende besøg og levende fortælling. En del har familierelationer til Bregninge og skriver f.eks.:

»Tak for et smukt »genkik«, vores morbroder var graver ved kirken i en lang årrække.« (to damer fra Falster).

»This is the church where my great – g – g – g – grandfather was married in Dec. 1800. His name was Peder Clausen and his wife was Anna Catherine Ronne (Rønne?). It was very moving to see the church.« (en dame fra Montana, U.S.A.) – oversat: »Her i kirken blev min tiptiptiptipoldefar gift

i dec. 1800. Han hed Peder Clausen og hans kone Anna Catherine Rønne. Det var meget bevægende at se kirken.«

Flere citater:

»Eine schöne Kirche, wo Gottes Geist atmet.« – oversat: »En smuk kirke, hvor Guds væsen ånder.«

»Havsteen-Mikkelsen gravstederne er så smukke.«

»Et smukt og betagende kirkerum.«

»Eine sehr interessante Kirche für mich, ich habe nie zuvor ein Schiff in einer Kirche hängen sehen. Es ist schön hier gewesen zu sein.« – oversat: »En meget interessant kirke for mig, jeg har aldrig før set et skib hænge i en kirke. Det var skønt at være her.«

»We were impressed and happy to see the preserved heritage of Christianity and Danish history.« – oversat: »Vi var imponerede over og glade for at se den gode varetægelse af den kristne og danske historiske arv.«

»To vendelboer så kirken – imponerende!« – (Min bemærkning: Der skal nok en del til at imponere to selvbevidste vendelboer!)

Som kirkevært får man ofte uventede, dejlige oplevelser, som da en af os fik besøg af Jesper Bus og Karsten Her-

mansen med DR's junior pigekor. Pigerne tog rummet i besiddelse og afprøvede det helt spontant med deres klare stemmer. En anden kirkevært oplevede besøg af en ældre herre, der helt tydeligt nød gensynet med Claus Bergs altertavle. Han viste sig at hedde Jørgen Nybo Rasmussen, cand. mag. og dr. theol., og han har i 1996 udgivet en bog om altertavlen i Skt. Knuds Kirke med titlen: »Claus Bergs kongelige altertavle og franciskanerne«. Spændende mand – han ledsagede for øvrigt regentparret på deres officielle rejse til Mexico i 2008, fortælles det fra anden side.

Alt i alt en givende sæson, både for gæster og for værter. Vi fortsætter naturligvis traditionen til næste sommer, men vil gerne allerede nu opfordre interesserede ærøboer – også gerne uden søgns – til at melde sig som kirkeværter, da én måske to af vore prøvede værter går på »pension«. Jo flere vi er, des mere overkommeligt fungerer ordningen. Man skal nok blive »klædt på« til opgaven. Kontakt venligst undertegnede på 62 58 22 44.

p.v.a.

Bregninge-Søby Menighedsråd, Annette Finnerup

En flot og vellykket sensommerudflugt

I et dejligt sensommervejr d. 12. sept. drog 39 kirkeinteresserede fra Ærø med færge og bus til flere spændende og historiske kirker på Langeland og Tåsinge.

Med Anette og Ole Finnerup som arrangører og kompetente guider fik vi spændende fortællinger og kulturoplevelser ved Landet Kirke på Tåsinge, Rudkøbing og Bøstrup Kirker på Langeland og Bregninge Kirke på Tåsinge.

Frokosten blev indtaget på Skovsgaard Gods på Langeland, der er ejet af Danmarks Naturfond. I sig selv en sand perle, både naturmæssigt og historisk.

Alt ialt en fælles udflugt, der fortjener ros, varmt kan anbefales og i sin form meget gerne må gentages... *Peter Nielsen, Bregninge-Søby Menighedsråd*

Hele Ærøholdet ved koret i Bregninge Kirke på Tåsinge foran Havsteen-Mikkelsens altertavle.

Tranderup Sogn

Siden sidst

– er et indlæg fra Tranderup Menighedsråd, hvor der kort bliver beskrevet om afholdte arrangementer, beslutninger og nye tiltag fra menighedsrådet.

Vi har i menighedsrådet lavet en aftale med Marstal Søfartsmuseum vedr. en gennemgang af kirkeskibet i Tranderup Kirke. Kirkeskibet skal rengøres og evt. renoveres, hvis behovet er for det. Kirkeskibet har ikke været nede siden 1972, så det er tiltrængt. Marstal Søfartsmuseum vil forsøge om de kan nå at få set skibet efter inden jul.

Ellers kan vi glæde os over det gode samarbejde der er imellem Ærøskøbing og Tranderup Menighedsråd vedr. Juletræsarrangement på Ærø Efterskole den 28. dec. I år vil vi få besøg af et nissepar, danse om juletræ, høre julehistorie og julemusik. Et arrangement for alle generationer!

Julemærker

I det kommende kirkeår er det 30 år siden Ærø's andet julemærke udkom med Lions Club Ærø som udgiver.

Provst Alfred Aunsborg, Tranderup skrev bl.a.: at motivet til julemærket 1980 er den venstre del af et større kalkmaleri, som udsmykker det østlige hvælvingfag i Tranderup Kirke over den såkaldte triumfbue mellem kirkeskibet og koret. Den modsvarende højre del af udsmykningen viser en katolsk biskop, som løfter sin højre hånd til velsignelse, mens den venstre hånd holder bispetavlen. Mellem de to figurer er malet en latinsk indskrift, som bl.a. fortæller, at udsmykningen stammer fra 1518.

På de figurer – mor og barn – som indeholdes i årets julemærke, er ansigtsvalerne ubemaled. Men kommer man tæt på maleriet, kan man se, at både Jesus-barnets og Maria-skikkelsens ansigtstræk er indridset i den hvide kalkgrund, og især Marias træk er meget smukke. Hvorfor kirkemaleren i sin tid er vejet tilbage for at fuldføre de to ansigter, kan

der ikke vides noget om. Men det er i hvert fald ikke hans evner, der har svigtet – og biskoppens ansigt er gjort færdigt fra malerens hånd.

Emnet, som kalkmaleriet vil fortælle om, er julens budskab: Guds søn er blevet menneske, født af jomfru Maria. Men unægtelig er dette budskab blevet præget af den senkatolske tid, hvorfra maleriet stammer. Den jordiske kvinde, som gav vor Herre liv, fremtræder nemlig som himmeldronningen, stående på halvmånens bue, og med guldkrone på sit hoved. Heri er ikke meget af den jul eller det budskab, den danske salmedigter Grundtvig skriver om i linjer som »En fattig jomfru sad i løn/ og fødte Himlens kongesøn«. I en af sine salmer bruger Grundtvig dette billede af Jesu fødsel: »Himlen sig til Jorden bukked/ den gang du blev støvets søn«. På julemærkets kalkmaleri er det snarere omvendt; her er det Jorden, den jordiske kvinde og moder, der er blevet hævet til Himmelen, omgivet af en glorie.

Julemærket fremstod på okker farvet baggrund med motivet stående i rødbrunt og hvidt og blev trykt i 7000 nummererede ark hver med 36 mærker. De blev også udgivet i gavemappe med en forklarende tekst. Også en førstedags kuvert var der tænkt på det år med en smuk udarbejdet vignet tegnet af Alan Havsteen-Mikkelsen og med Ærøskøbing gamle posthus stempel. Overskuddet af salget gik til velgørende formål hovedsagelig her på Ærø.

Inden for alle Lions klubberne i Danmark blev julemærket fra Tranderup Kirke udvalgt til 2. pris blandt års- eller julemærkerne.

Der udkom i alt ni julemærker (1979-1987) de syv første var motiver fra de ærøske kirker. Alle mærkerne var tegnet af maleren Sven Havsteen-Mikkelsen og tilrettelagt af hans søn arkitekt Alan Havsteen-Mikkelsen i samarbejde med litograf Tom Christensen.

Olaf E. Havsteen-M.

De ni Læsninger i Tranderup Kirke

Tredje søndag i advent kl. 14.30 har gudstjenesten i Tranderup den særlige form, som består af en vekslen mellem bibellæsninger og musik/salmer. Læsningerne leder op til julen, og salmer og musik understøtter læsningerne.

De Ni Læsninger skal »Øhavskoret« indgå i læsningerne, således at der efter hver læsning enten er korsang, fællessalme eller solosang. Derudover skal koret synge »postludiet«, og det er Anders Öhrwalls (en svensk komponist og organist) smukke arrangement af »Dejlig er jorden«, hvor orglet akkompagnerer koret. Ruth Nøjgård solo er salmen »Blåt vælded lyset frem bag skyers skred« til en melodi komponeret af Paul Nedergaard.

Traditionen har nu varet flere år i Tranderup og er overtaget fra den engelske kirke. Det hører til denne tradition, at læsningerne ikke varetages af præsten, men af folk fra sognet, og sådan vil det også være i år.

Sogneeftermiddag i Tranderup Sognehus

Torsdage kl. 14.30 til 16.30

Pris: kaffe og kage kr. 25,-

Der vil yderligere blive annonceret og omtale ved hvert enkelt arrangement i Ærø Ugeavis.

Alle er hjertelig velkommen!

Torsdag den 7. januar: Kristian Kristiansen, Stenager, Søby.

Torsdag den 4. februar: Sognepræst Lars P. Wandsøe Kristiansen, Marstal.

Torsdag den 4. marts: Børge og Ketty Hansen, Vindeballe.

»Kreative eftermiddage« i Tranderup Sognehus

Lørdage kl. 13.00 til 16.30

Pris: kaffe og kage 20,-

Kontaktperson:

Lissi Anneberg tlf.: 62 52 27 24.

Laver du håndarbejde? Syr, strikker, maler eller andet håndarbejde er du velkommen i sognehuset på nedenstående datoer. Vi mødes en gang om måneden i vinterhalvåret, her hjælper og inspirerer vi hinanden.

Lørdag den 9. januar.

Lørdag den 6. februar.

Lørdag den 6. marts.

Kirkelig legestue i Tranderup Tranderup Kirke og Sognehus

Dag og tid: onsdag kl. 16.00 til 17.00.
Pris: Kaffe og frugt 20,- pr. familie.
Alle er hjertelig velkommen!

»Synge, lege og lære«

er for børn imellem 0-6 år med deres forældre og/eller bedsteforældre.

Selve arrangementet starter i kirken, hvor der er tændte stearinlys og fællessang til kendte salmer. Her deltager sognepræst Lars Ole Gjesing. Derefter går alle i sognehuset og leger sanglege og der fortælles remser og historier.

Dagen slutter med kaffe, saft og frugt, før vi ønsker hinanden én forsat god dag.

Onsdag den 27. januar.

Onsdag den 24. februar.

Onsdag den 31. marts.

Fælles Juletræsfest 4. juledag

Ærøskøbing og Tranderup Menighedsråd vil gerne invitere alle, børn, unge, voksne og gamle til fælles juletræsfest på Ærø Efterskole i Tranderup lørdag den 28. december, kl. 14.30.

I år får vi besøg af et nissepar, som vil hjælpe os med at danse om juletræet og andre julelege med børnene. Jørgen Otto Jørgensen vil stå for julemusikken og sognepræst Lars Ole Gjesing vil fortælle julehistorie for de voksne, mens børnene leger et andet sted på skolen. Der bliver kaffe og lagkage for 20,-kr.

Alle er hjertelig velkommen.

Julegave-Idé

Bogen om Tranderup Kirke

»En landsbykirke – og dens historie«
Sælges fra Tranderup Sognehus, fredag den 11. december fra kl. 16.00 til kl. 17.00.

Bogen som er skrevet af flere forfattere, kommer ind på en række temaer vedrørende Tranderup Kirke og sætter den ind i en større sammenhæng. Bogen er udkommet i 2003 og er redigeret af Mette Havsteen-Mikkelsen. Bogen er indbundet og indeholder mange flotte billeder. Bogen koster 100 kr.

Flagermus på afveje

Mens det endnu var sommer, havde en flagermus forvildet sig ind i Tranderup Kirkes våbenhus, hvor der er nogle vitrineskabe med udstillede gamle mes-

sehageler. Det var lykkedes flagermusen at presse sig ind gennem en lille ventilationssprække i bunden af et skab med en hagel fra 1724, men så kunne den ikke komme ud igen. Graveren opdagede dens eksistens ved talrige kradsespor indvendig i glasskabet. Da han kiggede nærmere efter, fandt han, at flagermusen havde opgivet at komme ud og i stedet indrettet sig med dyb søvn indvendig i skulderen af messehagelen.

Som det ses af billedet blev den befriet af kirkesanger Ruth Nøjgaard og anbragt et mere passende sted i et hult træ. Sommeren var endnu lang nok til at den kunne vågne op og selv finde bedre vinterkvarter.

Lars Ole Gjesing

Ærøskøbing Sogn

Ny port ved præstegården i Ærøskøbing

Præstegårdens store port mod Søndergade trænger alvorligt til en udskiftning. Derfor efterlyste præstegårdsudvalget i denne sommer private fotos, som kunne vise, hvordan porten oprindeligt har set ud. Vi fik imidlertid ingen henvendelser og har kun et ret utydeligt foto, som var i Lars Ole Gjesings varetægt.

Med dette foto som oplæg har vi overladt opgaven med udformning og projektering af den nye port til Havsteen-Mikkelsens tegnestue, og vi glæder os meget til at se forslaget og få påbegyndt udskiftningen.

Ærøskøbing/Tranderup
præstegårdsudvalg,
Karen Kristiansen

Adventskoncert

Tirsdag 8. december kl. 19.30
i Ærøskøbing Kirke.

Medvirkende: Rytmisk Kor under ledelse af Henrik Harder. Ærøkoret under ledelse af Karsten Hermansen. Marstal Kirkekor (ligeledes Karsten Hermansen). Paul Nedergaard, orgel. Sidste år deltog Rytmisk Kor i den årlige adventskoncert, og i år gentages samarbejdet mellem dette kor og Ærø-

koret, samt Marstal Kirkekor. Koncerten vil bære præg af en stor bredde i repertoire, så der vil være gammel og ny musik i en skønsm blanding. Noget genkendeligt, noget anderledes, men hele tiden noget til advents- og juletiden. Endelig skal vi naturligvis også alle sammen synge nogle af adventstidens kendte og elskede salmer. Forestillingen bliver krydret af lidt klassisk orgelmusik.

Der er fri entré, men mulighed for at give kollekt ved udgangen.

Paul Nedergaard, organist

Træerne igen

Nogen har sikkert bemærket, at der er blevet fældet endnu et træ på kirkepladsen. Denne gang er det en ikke planlagt fældning. Den pågældende kastanie har kun haft ganske få blade i sommer, og vi har efter aftale med kirkegårds konsulenten og godkendelse af provstiudvalget valgt at skride til fældning, mens bunden endnu var rimelig fast efter sommerens tørke. Nogen spørger bekymret, om vi ikke snart holder op med at fælde træer. Både ja og nej. Vi mangler stadig sydsiden på kirkepladsen. Her vil 2 lindetræer og et mindre asketræ også blive fældet. Når de øvrige træer så har fået den nødvendige

beskæring, skulle det gerne være slut. Der afsluttes med en nyplantning af et lindetræ på sydsiden. Præcis hvornår det sker, afhænger af vind og vejr samt graverens og redningskorpsets øvrige arbejde. Så håber vi bare, at der ikke er flere af kastanierne, der er skadede.

På et tidspunkt skal vi have en ny brændeauktion. Det vil blive annonceret, når vi er klar.

Else Emilie Madsen

Rytmask musik i kirken

I Ærøskøbing Kirke oplevede vi den 27. september kl. 19.30 en anderledes gudstjeneste – en »rytmisk musikgudstjeneste«. Der var indslag af gospel og anden rytmisk musik. De medvirkende var »Ærø Kirke Orkester og Sangere«. Orkestret bestod af Paul Nedergaard, Fabian Thumilaire, Ib Brisson Jørgensen og Henrik Nybo. Birthe Henriksen og koret sang, så det var en lyst, og menigheden sang med, så kirkerummet »svingede«. Lars Ole Gjesing sørgede for, at det hele blev kædet sammen med teksterne, bønnerne og prædikenen.

Det var et fint initiativ, det var anderledes, og man gik derfra med en følelse af at have haft en rigtig god oplevelse.

Susanne Tholle, kirkegænger

Nye højskolesangbøger

Ærøskøbing Menighedsråd søgte i september måned Ærø Brand Fonden om penge til nye højskolesangbøger. Til vor store glæde fik vi så mange penge, at vi både fik 20 sangbøger og en melodibog. Vi havde lige inden modtaget 5 eksemplarer af sangbogen fra anden side, så nu er vi godt forsynede. Vi har taget bøgerne i brug – glæder os over dem og vil fremover bruge dem flittigt. Vi vil gerne her igennem sige hjertelig tak til begge bidragydere.

Else Emilie Madsen

Mini-interview med vores graver

I den blege efterårssol træffer jeg Christian på kirkegården i fuld gang med at rive visne blade sammen. På spørgsmålet om, hvad der er det bedste ved at være graver, kommer det prompte:

Ikke lønnen! Men det føles som en stor frihed at arbejde nær på naturen

og følge årstidernes skiftet, og indenfor visse rammer selvfølgelig har jeg et meget selvstændigt job, som jeg selv tilrettelægger.

På mit spørgsmål, om der ikke er mange sure timer iblandt, når vejret ikke lige viser sig fra sin gode side, lyder det: Nej! Men påklædningen skal være i orden. Er den det, findes der ikke dårligt vejr.

Rise Sogn

Døbte:

Marcus Skovsted Hansen, Østermarksvej 18.
Linnea Skovsted Hansen, Østermarksvej 18.
Karoline Marie Hansen, Østermarksvej 18.
Ella Weber Groth Pedersen, Oldevej 2.
Christian Rosenberg Petersen, Lille Risevej 2B.

Begravede:

Elly Victoria Johansen, St. Rise Landevej 6.
Annette Valborg Pedersen, Lille Risevej 11.
Thomas Lauritsen, St. Rise Landevej 6.
Karl Marius Larsen, Ydinggade 45, Østbirk.
Hilmar Jørgensen, Vråvejen 16.
Axel Laurits Hansen, Gasværksvej 7, Marstal.

Du har vel også en del kontorarbejde, der passende kan ordnes, når vejret er værst? Jo da. Der findes 2 sæt manuelle kirkebøger. Jeg fører det ene, og kirkeværgen fører det andet. Desuden fører jeg elektronisk kirkebog. Der findes computerprogrammer vedr. vedligehold, grandækning samt plantning af forårs- og sommerblomster, og jeg kan udskrive arbejdslistes. I 2. uge af november begynder vi at grandække. Computeren bruges også til at udskrive afregninger. Der faktureres bagud med årlig betaling i januar.

Og selve kirken? Vi sørger for klokkeringning 3 gange daglig samt ved højtider og kirkelige handlinger.

Hvor mange ansatte er I her på kirkegården? Der er mig selv på fuld tid og Hans Peter på ca. halv tid, og desuden har vi i øjeblikket en mand i arbejdsprøvning, men han indgår ikke i normeringen.

Samtalen tog kun et par minutter, men det var nok til at give mig og forhåbentlig kirkebladets læsere et lille indblik i graverens arbejdsforhold.

Anne Røndal, besøgende på kirkegården

Meddelelser:

Høstoffer

Ved høstgudstjenesten i september blev der under offergangen samlet 3.094,- ind. Beløbet går til spejderne.

Kyndelmisse

Vi fejrer Kyndelmisse i kirken søndag den 7. februar kl. 11. Kyndelmisse betyder egentlig »lysens messe« og var i katolsk tid den højtid, hvor lysene, der skulle bruges i kirken, blev indviet. I vores tid indvier vi ikke lysene, men vil i stedet fejre Kyndelmisse som en gudstjeneste, der står i lysets tegn. Efter gudstjenesten er enhver hjertelig velkommen til en kop kirkekaffe i våbenhuset.

Kirkekaffe – og adventskaffe

I julemåneden vil vi gerne byde på en kop kaffe i våbenhuset hver adventsøndag efter gudstjenesten. Og der vil fortsat være kirkekaffe den første søndag i måneden.

Ferie og friweekends

Præsten holder friweekend 12.-13. december og ferie i uge 8 (vinterferie).

Menighedsmøder

Et år er nu gået for de nye menighedsråd.

Allerede for et år siden trådet nye regler om åbne obligatoriske menighedsmøder i kraft. Det i et forsøg på at inddrage medlemmerne i sognene i menighedsrådenes arbejde. Finde ud af hvad det er som kendetegner det kirkelige liv, i lige netop vores sogn.

Få stillet nogle mål op for det/de kommende år og lave en prioritering af disse.

Det bliver spændende, og kræver at vi får formidlet ud til sognet, at vi har behov for at interesserede medlemmer møder op.

Det er mange nye ting som vi ikke har prøvet tidligere – i denne form. Meget er gået pr. automatik – og bare økonomien har hængt sammen har der været tradition for at »alt var godt«.

Det vil være naturligt at det første årlige møde af denne art bliver her til foråret 2010 før budgettet fastsættes.

Det er vores håb at rigtig mange i Rise Sogn, vil hjælpe os videre i denne proces.

Aksel Krogenlund Larsen

Julekoncert i Rise Kirke

Onsdag den 16. december kl. 19.30 vil der lyde festlige sang- og orgeltoner i Rise Kirke, hvor der indbydes til julekoncert.

Øhavskoret optræder med en række danske julesange og engelske Christmas Carols i spændende og alsidige arrangementer, og desuden indgår orgelmusik og solosang i aftenens program. Sangglade tilhørere kan også glæde sig, da der vil blive rig lejlighed til at synge med på flere af julens salmer. Kirkesanger Ruth Nøjgaard synger solo, og Paul Nødergaard, organist ved Ærøskøbing og Søby Kirker, trakterer orglet. Rise Kirkes organist Gitte Jørgensen står for direktionen af det nyoprettede kor.

Der er fri adgang til koncerten, og alle er hjertelig velkomne.

Gitte Jørgensen, organist.

Krybbespillet i Rise Kirke

Hvor mange børn mon der kommer og vil være med til at lave krybbespil i år?

– Tænk, hvis der kommer for få? — Sådan kan man gå og tænke i tiden op til vi skal begynde. Men hvert år har der været 25-30 piger og drenge, som har deltaget. Lige fra det sødeste lille 2-årige får og til store 14-årige piger, som har været gode støtter i englekoret.

Vi har travlt. Der skal arbejdes koncentreret. Rollerne skal fordeles. Hvem vil være Maria?, Kejser Augustus?, Hyrder?, Oplæser? osv. osv. Vi øver sange og replikker. Det er svært at tale højt og tydeligt!

En lille pause skal vi også have tid til, så får vi lidt godt at spise og drikke.

Hver lørdag eftermiddag i november

øver vi. Det er et stort arbejde for børnene, men energi og humør er i top!

Det er en stor fornøjelse at arbejde med de dejlige børn, og de er meget dygtige!

Men det må I selv få lov at se, når krybbespillet opføres 1. søndag i advent, den 29. november i Rise Kirke

Lilli Tejlbjerg

Menighedsrådsmøder

Torsdag d. 14. januar,

Torsdag d. 18. februar.

Konfirmandstuen i Rise Præstegård kl. 19,30.

Marstal Sogn

Julehjælp – Marstal

Der kan søges om julehjælp fra Marstal Sogns Menighedspleje, hvis man er bosiddende i Marstal Pastorat.

Hjælpen gives fortrinsvis til berørte børnefamilier, men alle der har brug for hjælp kan søge om at komme i betragtning. Man søger ved at rette mundtlig eller skriftlig henvendelse til en af sognets to præster, Anders Hauge eller Lars Peter Wandsøe Kristiansen senest 10. december kl. 12.

Evt. tildelt julehjælp vil blive uddelt i ugen op til jul. Endvidere vil vi benytte lejligheden til at gøre opmærksom på, at der også kan søges hjælp fra Menighedsplejen i andre sammenhænge. Man kan altid akut søge om hjælp, og derudover kan der søges om hjælp f.eks. i forbindelse med udgifter til konfirmation, hvor behovet er.

Bedste hilsner

Marstals Præster og Menighedsråd

Menighedsrådets møder

Tirsdag d. 26. januar

Tirsdag d. 30. marts

Møderne begynder kl. 19.00 i konfirmandbygningen i Strandstræde.

Der er offentlig adgang.

Dagsorden og beslutningsprotokol vil være fremlagt på Marstal Kirkekonator, på Marstal Bibliotek, i Ommel Kirke og ophængt i udhængsskabet ved hoveddøren til Marstal Kirke.

Studiekreds i Marstal

Vinteren byder i år på 2 aftner, hvor vi går Højskolesangbogen efter i sømmene.

Vi synger en masse af de sange og salmer vores højskolesangbog indeholder, og snakker om sangene, deres forfattere deres tid, og den mening de giver os i vores tid.

Vi mødes 2 aftner på Gudsgave Præstegård, Møllevejen 93, nemlig mandagene den 25. januar og den 8. marts. kl. 19.30.

Alle er velkomne!

Lars Peter Wandsøe Kristiansen

Januarmøde i Marstal

Er Danmark Multireligiøst?

Marstal får onsdag d. 21. januar besøg af Viggo Mortensen, som professor i systematisk teologi og leder af »Center for Multireligiøse Studier ved Århus Universitet«. Er Danmark Multireligiøst? – lyder det spørgsmål som Viggo Mortensen denne aften forsøger at give et svar på, bl.a. ved at se på hvordan vi integrerer andre kulturer. Et foredrag, der kan ses i sammenhæng med novembermødet, hvor vi hørte om »Folkekirken Tværkulturelle Samarbejde« i Odense.

Viggo Mortensen er i øvrigt bosiddende i Bregningemark på Gammelgård på Ærø.

Tid: Onsdag den 20. januar kl.

19.00 Sted: Konfirmandstuen, Strandstræde, Marstal. Der serveres kaffe og kage. Pris kr. 20.

Alle er velkomne

Indsamlinger

1. januar – Nytårsdag:

Det danske Bibelselskab.

Når der ikke er INDSAMLING til et specielt formål, går »hvad der måtte blive lagt i kirkens bøsser« til projektet »Håb for Afrikas børn« formidlet af Sudanmissionen (sommerhalvåret, 1/4-1/10) og menighedsplejen (vinterhalvåret 1/10-1/4).

Koncerter

Lørdag den 5. december kl. 16.00
i Marstal Kirke:

Adventskoncert

Rytmask Kor, under ledelse af Henrik Harder

Ærøkoeret

Marstal Kirkekor

Sidste år deltog Rytmask Kor i den årlige adventskoncert, og i år gentages samarbejdet med de tre kor. Koncerten vil bære præg af den bredde, der er i de tre kors repertoire, så der vil være gammel og ny musik i én stor blanding. Noget genkendeligt, noget nyt, noget anderledes, men hele tiden noget til advents- og juletiden. Endelig skal vi naturligvis også alle sammen synge nogle af adventstidens kendte og elskede salmer.

Der er fri entré til koncerten

Lørdag den 9. januar kl. 16.00
i Marstal Kirke:

Nytårskoncert

»All you need is love« – salmer fra en Beatles-tid – en collage af sang og oplæsning.

Marianne Kjær, oplæsning
Simon Mott Madsen, tenor
Bjørn Krog Larsen, klaver
Tore Bjørn Larsen, orgel

En salme er en sang om Gud, og Gud er kærlighed. Med koncerten søges der efter en klangbund for nye tanker i The Beatles' sange. Det afslører en utilsigtet tvetydighed, som kaster nyt lys over såvel de kendte bibeltekster som musikken.

Hovedtemaet er udviklingen fra en-

somhed til kærlighed, og der er et udpræget sammenfald mellem hippiebevægelsens og kristendommens budskaber. De valgte tekster fra Det gamle Testamente handler om ensomhed, teksterne fra Det nye Testamente fokuserer på kærlighed.

Koncerten er en videreudvikling af ideerne fra »Salmer fra en Beat-tid«, som blev opført i Marstal Kirke med de samme aktører. Nu er de tilbage, og går det som sidste gang – og hvorfor skulle det ikke det? – så venter der en stor, anderledes og overraskende musikalsk oplevelse. For dem, der ikke kan vente, findes der såvel information som musik eksempeler på hjemmesiden beat-salmer.dk.

Entré kr. 50,- som sælges ved indgangen fra en time inden koncerten.

Marstal Kirkekor vil gerne være større!

Nyt korskoledhold begynder fredag den 15. januar kl. 15-15.45 i kirkens dåbsværelse – på kirkens sydside.

Alle børn fra 3. til 5. klasse med lyst og interesse for sang er meget velkomne til at se, om det er noget for dem. I korskolen bliver der lagt vægt på at lære at synge rent, at kunne følge med i noderne, at synge små tostemmige sange, og i det hele taget at blive godt rustet til at deltage i Marstal Kirkekor efter et halvt års forberedelsestid. Elever fra 6. klasse og opefter har mulighed for at afvikle deres korskoledperiode direkte i Marstal Kirkekor. Ring og hør nærmere!

Marstal Kirkekor har gennem årene medvirket i mange forskellige musikalske sammenhænge og med meget forskelligt repertoire – både rytmisk og klassisk – men eftersom korets hovedopgave er at ledsage salmesangen om søndagen, er vægten naturligvis lagt dér.

Hvis der er spørgsmål eller tvivl, er man velkommen til at ringe til Karsten Hermansen på telefon 62 53 15 62 eller skrive på e-postadressen: khermansen@mail.dk

Gudstjenester på Marstal Ældrecenter

3. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen (altergang)
10. dec.	kl. 14.30	Grøn	Kristiansen
17. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
24. dec.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
7. jan.	kl. 14.30	Blå	Kristiansen
14. jan.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen
21. jan.	kl. 14.30	Orange	Hauge
28. jan.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge
4. feb.	kl. 14.30	Strandstuen	Kristiansen
11. feb.	kl. 10.00	Centersalen	Kristiansen
18. feb.	kl. 14.30	Rød	Hauge
25. feb.	kl. 10.00	Centersalen	Hauge (altergang)
4. mar.	kl. 14.30	Grøn	Kristiansen

www.Gudstjenestelisten
for Marstal sogn kan også findes
på Ærøportalen www.aeroe.dk
under »Samfund«.

Minikonfirmander

Elever i 3. B på Marstal Skole, og elever i 3. klasse på Friskolen får fra 12. januar og indtil påske muligheden for at være minikonfirmander.

Vi mødes hver tirsdag eftermiddag. Eleverne fra Marstal Skole hentes på skolen kl. 12.30.

At være minikonfirmand er at lære kirken at kende på den sjove måde. Vi mødes hver gang i kirke og konfirmandstue, hvor vi også får saft og boller.

Minikonfirmander i færd med at fremstille druesaft og boller til brug ved altergang.

Forløbet afsluttes med, at »minikonfirmanderne« opfører et påskedrama i Marstal Kirke, Palmesøndag.

Vel mødt!

Lars Peter Wandsøe Kristiansen, Sognepræst

Arrangementsoversigt (En del af arrangementer kan også findes på Kirku.dk)

Dag	Dato	Tid	Sted/Kirke
Søndag	29. november	kl. 14.00.	Rise Kirke. Årets Julekrybbespil.
Søndag	29. november	kl. 19.00	Bregninge Kirke. Musikgudstjeneste, Ærøkolet.
Søndag	6. december	kl. 10.45	Børnekirke i Bregninge Konfirmandstue.
Tirsdag	8. december	kl. 19.30	Ærøskøbing Kirke. Adventskoncert.
Tirsdag	8. december	kl. 19.30	Ærøskøbing. Ærø Højskole, foredrag om Nederlandene.
Torsdag	10. december	kl. 19.00	Søby Kirke. »Syng julen ind«, Luciaoptog og Søbykoret.
Søndag	13. december	kl. 14.30	Tranderup Kirke. De ni læsninger medvirken af Øhavskoret og folk fra sognet
Tirsdag	15. december	kl. 10.00	Bregninge Kirke julegudstjeneste og præstegården, Pippihuset, Jakobsminde, Værkstedsgården, Æblelunden, Reberbanen, dagplejerne.
Onsdag	16. december	kl. 19.30	Rise Kirke. Julekoncert med Øhavskoret.
Fredag	18. december	kl. 9.30	Søby Kirke. Julegudstjeneste børnehaven og dagplejerne.
Fredag	18. december	kl. 11.00	Søby Kirke. Julegudstjeneste skolen.
Søndag	27. december	kl. 14.00	Søby Kirke og Forsamlingshus. Ingrid Schrøder-Hansen, juletræsfest.
Mandag	28. december	kl. 14.30	Tranderup. Sognehuset. Fælles juletræsfest.
Søndag	10. januar	kl. 14.00	SogneSøndag, Søby Kirke og Sognehus. Marianne Langdill.
Tirsdag	12. januar	kl. 19.30	Ærøskøbing. Ærø Friskole, foredrag om Nederlandene.
Onsdag	20. januar	kl. 19.00	Marstal. Foredrag v. Viggo Mortensen: »Er Danmark Multireligiøst«. Konfirmandstuen.
Mandag	25 januar:	kl. 19.30.	Marstal Studiekreds: »Højskolesangbogen«. Møllevæjen 93.
Søndag	7. februar	kl. 14.00	SogneSøndag, Søby Kirke og Sognehus. Marietta Larsen.
Søndag	7. februar	kl. 11.00	Rise Kirke. Kyndelmisse.
Tirsdag	9. februar	kl. 19.30	Ærøskøbing. Ærø Højskole, foredrag om Nederlandene.
Søndag	7. marts	kl. 14.00	SogneSøndag, Søby Kirke og Sognehus. Erik Jørs.
Mandag	8. marts	kl. 19.30	Marstal Studiekreds: »Højskolesangbogen«. Møllevæjen 93.

Fælles for de ærøske sogne

Aktiviteter planlagt af Ærø Menighedsråd

Torsdag den 8. oktober 2009 havde repræsentanter fra øens menighedsråd møde i konfirmandstuen i Marstal for i fællesskab at planlægge nogle arrangementer og for at finde ud af, hvor stort behov der er for fællesarrangementer. Øens organister afholder mange koncerter, og der var enighed om, at det er vigtigt, at de fortsat koordinerer afholdelsen af koncerterne, så de spredes over forskellige dage. Der var også en snak om, at menighedsrådene skal blive bedre til at orientere hinanden om påtænkte arrangementer.

På mødet var der enighed om i fællesskab at afholde gudstjeneste på Sct. Alberts Kapel 2. pinsedag den 24.5.2010, hvor der samtidig blev fortalt om stedets historie. Det blev endvidere aftalt at arrangere en fællesudflugt for menighedsrådene til Landemode i Odense den 25.9.2010.

Marstal Menighedsråd har gode erfaringer med sognevandringer, og øens øvrige menigheder blev inviteret med til at deltage Store Bededag den 30.4.2010. Ærøskøbing Menighedsråd var interesserede i at afholde den næste fælles sognevandring.

Ovenstående var blot for at nævne planerne med fællesarrangementerne. Der vil senere komme en mere udførlig omtale af arrangementerne.

Lars Danquart

Valg til stiftsrådet for Fyens Stift 2009

Tirsdag den 25. august 2009 var der offentligt møde i Ærøskøbing Medborgerhus om valg til stiftsrådet for Fyens Stift. Stiftsrådet består af stiftets biskop, stiftets domprovst, 1 repræsentant for stiftets provster, 3 repræsentanter for stiftets præster samt 1 menighedsrepræsentant fra hvert provsti.

Efter en redegørelse for stiftsrådets virksomhed givet af den afgående menighedsrepræsentant Margrethe

Mikkelsen samt en gennemgang af reglerne for valg til stiftsrådet blev der valgt en valgbestyrelse, som kom til at bestå af Lars Danquart som formand samt Einer Sillemann og Aksel Krogenlund Larsen. Derefter gik forsamlingen over til opstilling af kandidater, og her blev der fra flere peget på Jens Hebsgaard, som også senere skriftligt anmeldte sin kandidatur til valgbestyrelsen. Den 7. september var sidste frist for at anmelde sin kandidatur til valgbestyrelsen.

Valgbestyrelsen kunne konstatere, at Jens Hebsgaard, der er formand for menighedsrådet i Marstal, opfyldte betingelserne som valgbar til stiftsrådet.

Der blev ikke noget valg til stiftsrådet for Fyens Stift 2009 på Ærø, idet der ved udløbet af fristen for kandidatanmeldelse kun var indleveret Jens Hebsgaards anmeldelse, som derfor var valgt.

Den 13. oktober 2009 var sidste frist for indsendelse af evt. klager over valget til biskoppen. Der har ikke været klager over valget af Jens Hebsgaard, hvis funktionsperiode påbegyndes 1. november 2009 og er 4 år. Til lykke med valget, Jens Hebsgaard, og god arbejdslyst.

Lars Danquart, formand for valgbestyrelsen

Holland

Menighedsråd og præster arrangerer i denne vinter både foredragsrække om Holland og bustur til Amsterdam som omtalt i sidste nummer af Kirkebladet.

I skrivende stund er hverken rejsetilmelding eller foredragsrække begyndt, så her skal blot repeteres de tre næste foredrag i rækken og gøres opmærksom på, at det ene er flyttet fra Højskolen til Friskolen i Ærøskøbing:

8. december kl. 19.30 på Højskolen: Den reformerte kirke i Holland v/ Kees van Kooten Niekerk, som er teologisk lektor i Aarhus og selv vokset op inden for den reformerte kirke i Holland.

12. januar kl. 19.30 på Friskolen: De hollandske mestre v/ Carsten Bach-Nielsen, der er teologisk lektor i Aarhus og har speciale i kirke- og kunsthistorie.

9. februar kl. 19.30 på Højskolen: Van Gogh v/ Niels Lomholt, Ærø, tidligere forstander på Kunsthøjskolen På Ærø, Vester Møllegaard, og med talrige elev-ekskursioner til van Gogh-museet i Amsterdam bag sig.

Lars Ole Gjesing

Fælles for de ærøske sogne

Askespredning

Orientering om nye regler vedrørende spredning af aske over åbent hav.

Fra den 1. januar 2009 skal Kirkeministeriet ikke længere ansøges om tilladelse til, at asken spredes over åbent hav. Dog skal afdøde skriftligt have ønsket det. Der er ikke pligt til at anvende en bestemt blanket, men Kirkeministeriet har fremstillet en blanket: Spredning af aske over åbent hav. Blanketten kan fås på kirkekontoret i Marstal og på www.personregistrering.dk.

Yderligere oplysninger kan fås på www.personregistrering.dk. Borgerportalen / Dødsfald og begravelse / Valg af kirkegård / Askespredning.

Kristen meditation

Kristen meditation er meget enkel. Dermed ikke sagt at det er let. Men bliver man ved og er trofast overfor den daglige praksis, finder man snart ro og styrke til at klare hverdagens strabadser.

Siden tidernes morgen har kristne fordybet sig i kontemplativ bøn, for at komme nærmere Gud, finde ro i sig selv og blive til gavn for andre mennesker.

»Vi er alle nybegyndere hver dag« citat af John Main, som fandt frem til en praksis med meditation over et mantra fra biblen. Han grundlagde en verdensomspændende bevægelse (World Community for Christian Meditation, WCCM) omkring kristne meditationsgrupper. Der er nu grupper i over 100 lande i dag.

Respekt for – og dialog med – andre religioner er en vigtig del af WCCM's grundlag.

Så du kan også deltage selv om du har en anden form for bøns- eller meditationspraksis, som du vil understøtte med fællesmeditationer. Du er også velkommen, hvis du har en anden tro eller ingen.

Jeg har deltaget i en sådan meditationsgruppe i Ø. Skerlinge Kirke, hvor Laurence Freemann, den nuværende formand, var til stede på gennem-

rejse i Danmark. Her blev jeg inspireret til at starte en meditationsgruppe på Ærø.

Yderligere oplysninger på www.kristenmeditation.com, www.wccm.org eller på telefon: 62 53 32 45.

Hvis du er interesseret kan du også sende mig en mail: ebba@hebsgaard.net eller på telefon: 62 53 32 45.

Ebba Hebsgaard

Provstiudvalgets møder

Tid og sted for Ærø Provstiudvalgs møder kan ses på provstiets hjemmeside

www.provsti.dk <<http://www.provsti.dk>> Ærø.

Møderne vil fremover ikke blive annonceret særskilt i de øvrige trykte medier.

De næste ordinære møder afholdes 8. december 2009 og 23. februar 2010 kl. 19.30 i konfirmandstuen, Strandstræde, Marstal.

Søby Kirke

Sognepræst Agnes Haugaard
 Bregninge Præstegård,
 Vester Bregninge 11, 5970 Ærøskøbing
 Tlf: 62 58 14 31, fax: 62 58 14 33
 E-mail: AHAU@KM.DK
 Træffes alle dage telefonisk mellem
 11.30-12.30 og efter aftale, fredag fred.
 Graver Max Hansen. Tlf. 30 11 61 59.
 Organist Paul Nedergaard.
 Tlf. 62 52 15 05.
 E-mail: connypaul@mail.dk
 Menighedsrådsformand Hanne Fynbo.
 Tlf. 63 35 06 26.
 Kirkeværge: Kirsten Langdill.

Bregninge Kirke

Sognepræst Agnes Haugaard
 Bregninge Præstegård,
 Vester Bregninge 11, 5970 Ærøskøbing
 Tlf: 62 58 14 31, fax: 62 58 14 33
 E-mail: AHAU@KM.DK
 Træffes alle dage telefonisk mellem
 11.30-12.30 og efter aftale, fredag fred.
 Menighedsrådsformand Hanne Fynbo.
 Tlf. 63 35 06 26.
 Kirkeværge: Birger D. Petersen
 Organist Gitte Jørgensen.
 Tlf. 44 49 41 04.
 E-mail: annebirgitte@privat.dk
 Graver Niels-Jørgen Bech
 Tlf: 62 58 12 58.

Tranderup Kirke

Sognepræst Lars Ole Gjesing,
 Søndergade 43, 5970 Ærøskøbing,
 tlf. 62 52 11 72, fax 62 52 11 71.
 Træffes bedst kl. 11-12,
 undtagen mandag. logj@km.dk
 Graver Hans Jepsen Albertsen.
 Tlf. 62 52 14 88.
 Organist Gitte Jørgensen.
 Tlf. 44 49 41 04.
 E-mail: annebirgitte@privat.dk
 Menighedsrådsformand Lissi Anneberg.
 Tlf. 62 52 27 24.
 Kirkeværge Lisse Anneberg.

Ærøskøbing Kirke

Sognepræst Lars Ole Gjesing,
 Søndergade 43, 5970 Ærøskøbing.
 Tlf. 62 52 11 72, fax 62 52 11 71.
 Træffes bedst kl. 11-12,
 undtagen mandag. logj@km.dk
 Graver Christian Petersen.
 Tlf. 20 44 79 56. Træffes bedst på
 kirkegården, kl. 11-12, undt. mandag.
 Organist Paul Nedergaard.
 Tlf. 62 52 15 05
 Menighedsrådsformand Lars Danquart,
 Strandvejen 15, Ærøskøbing.
 Tlf. 62 58 23 45
 Kirkeværge Else Emilie Madsen.
 Tlf. 62 52 20 60.

Rise Kirke

Sognepræst Janet Ligaard,
 Kirkeballevvej 4, St. Rise.
 Tlf. 62 52 15 47.
 Mobil tlf. 51 27 97 12.
 Træffes bedst hverdage kl. 11.30-12.30
 – undtagen man. jcl@km.dk
 Graver John Groth Nørgaard.
 Tlf. 23 65 09 70.
 Menighedsrådsformand
 Aksel Krogenlund Larsen,
 Brovej 3, Ærøskøbing.
 Tlf. 21 84 22 89.
 Organist Gitte Jørgensen.
 Tlf. 44 49 41 04.
 E-mail: annebirgitte@privat.dk
 Kirkeværge Johan Knudsen,
 Toftvej 3, Ærøskøbing.
 Tlf. 62 52 15 60.

Ærø Provsti

Kirkestræde 14, 5960 Marstal
 Telf. 62 53 10 80,
 fax 62 53 10 82,
 Mail: aeroe.provsti@km.dk
 Oplysning om provstiudvalgsmøder kan
 findes på www.provsti.dk – Ærø Provsti

Marstal Kirke

Sognepræst (kbf), provst,
 Anders Hauge
 Adr.: Kirkestræde 14, 5960 Marstal.
 Tlf. 62 53 10 80. Fax: 62 53 10 82.
 E-mail: aha@km.dk
 Træffes bedst kl. 11.00-12.00
 undt. mandag.
 Sognepræst
 Lars Peter Wandsøe Kristiansen
 Adr.: Møllevæjen 93, 5960 Marstal.
 Tlf. 62 53 11 09.
 E-mail: lpwk@km.dk
 Træffes bedst kl. 11.00-12.00
 undt. fredag.
 Kirke-/kirkegårdskontoret:
 Kordegn Simon Winberg
 Ommelsvejen 24, 5960 Marstal.
 Tlf. 62 53 10 38. Fax: 62 53 10 37.
 E-mail: sjw@km.dk
 Træffetider: Mandag, tirsdag, fredag og
 lørdag kl. 9.30-11.30.
 Onsdag kl. 15.30-17.30. Torsdag lukket.
 Organist Karsten Hermansen.
 Tlf. 62 53 15 62.
 E-mail: khermansen@mail.dk
 Træffes bedst kl. 8.00-9.00 undt. onsd.
 Kirketjener, Marstal kirke
 Helge Nygaard Hansen.
 Tlf. 40 16 90 12. Mandag fri.
 Kirketjener, Ommel kirke
 Verner Kristensen.
 Tlf. 26 24 16 02. Onsdag fri.
 Menighedsrådsformand
 Jens Hebsgaard.
 Tlf. 29 29 40 04.
 E-mail: jens@hebsgaard.net
 Graver Martin Skov.
 Tlf. 23 36 16 94.
 Kirkeværge Bjarne Møller.
 Tlf. 40 33 08 09.

Indlæg til kirkebladet

Hvis man har et indlæg til kirkebladet er man velkommen til at henvende sig til et af menighedsrådene. Vi vil så forsøge at finde plads i et af de næste kirkeblade.

Det ærøske kirkeblad

Børnenes side

Jul på internettet

Det kan ikke holdes hemmeligt ret meget længere. Julen nærmer sig.

Dagene op til jul kan føles meget lange. Men der er hjælp at hente på internettet til at få tiden til at gå.

Der findes en hel række danske internetsider om jul, og mange af dem er faktisk rigtigt gode.

Der er hjælp at hente næsten lige meget hvad man vil.

Hvis man for eksempel vil flette julehjerter kan man hente skabeloner. – Eller hvis man skulle have glempt teksten til Søren Banjomus eller Højt fra træets grønne top, så kan man lynhurtigt printe et sanghæfte ud, og man kan oven i købet dekorere siden med jule clip-art. Der er næsten ikke det man ikke kan finde på en af julesiderne. Juletraditioner, julemad, julekager, julelege, julekalendere, spil og underholdning. Her følger en hel række internetsider med julen som tema. Prøv nogle af dem.

Jul i kirker og hjem: www.jul.kirkerne.dk

Jul i dannevang: www.julidannevang.dk

Jul for alle: www.jul-for-alle.dk

Julens hule: julenshule.dk

Julelege: www.julelege.dk

God Jul god-jul.dk

David og Goliath tegnet af Julia 7 år

Koncerter i Marstal Kirke

Jeg har været til to koncerter i Marstal Kirke. Først hørte vi et kor der hed Øre Sound. Det var et kor på 50-60 personer, med både mænd og damer. De sang jazz, gospel, hip hop og rock. Karsten Hermansen sang solo til to af numrene. Det lød rigtig godt.

Den anden koncert var med et band der hed Holger og Fynboerne. De sang og spillede musik af bl.a. U2, Sebastian og Eric Clapton. Det var en anden måde at opleve musik på, og det lød også godt.

Der var mange mennesker til koncerterne. Lørdag d. 24. okt. kommer der en ny koncert, som jeg også skal med til.

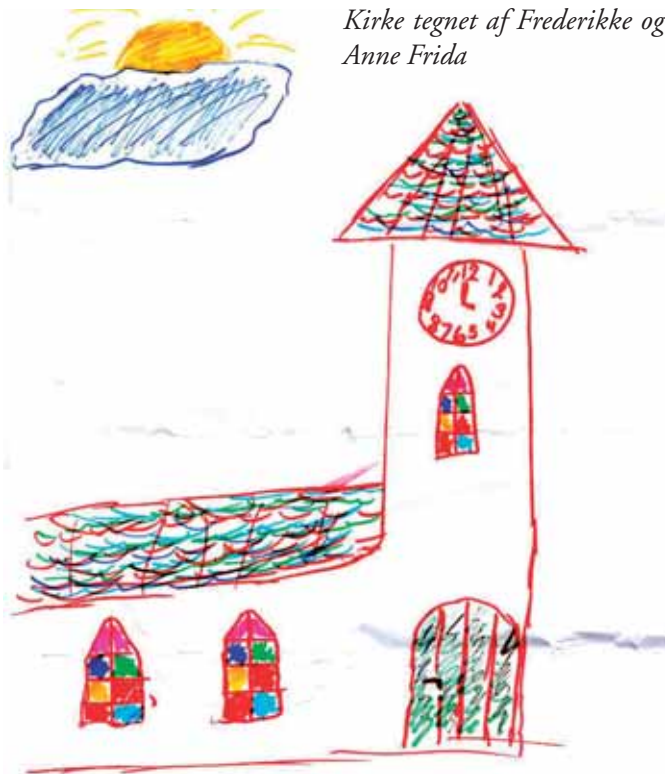
Skrevet af Frederikke Godskesen 4.B

Marstal Kirkekor

Marstal kirkekor er et godt kor. Jeg betragter det egentligt ikke som et arbejde, mere som en hyggetime oppe i kirken. Jeg er meget tilfreds med alle korsangerne fra koret, de større piger i koret er gode til at fortælle de nye i koret hvad de skal gøre.

Rock gudstjenesten i Marstal Kirke (d. 1. okt.) var meget hyggelig. Holger og Fynboerne var mægtig gode, de spillede og sang godt. Musikken de havde valgt var også rigtig god. Tilbage til koret, jeg er især meget tilfreds med min koralærer. Han er en meget venlig og sjov person.

Skrevet af Anne Frida Juul Kieler

Kirke tegnet af Frederikke og Anne Frida

Gudstjenester

SØBY	BREGNINGE	TRANDERUP	DATO	ÆRØSKØBING	RISE	MARSTAL	OMMEL
11.00	19.00 Musikgudstj. Ærøkorset	11.00	29. november 1. søndag i advent	9.30	14.00 Krybbeopil	10.00 Hauge	16.00 Hauge
9.30	11.00 dåb (Børnekirke kl. 10.45)	9.30	6. december 2. søndag i advent	11.00	11.00 Kirkekaffe	16.00 Kristiansen Krybbeopil	10.00 Kristiansen
11.00	16.00	14.30 De Ni Læs- ninger. Øhavskoret	13. december 3. søndag i advent	9.30	9.30 Haugeard	10.00 Hauge	Ingen
9.30	16.00	9.30 Ligaard	20. december 4. søndag i advent	11.00 Haugeard	11.00	10.00 Hauge	16.00 Hauge
15.00	16.30	15.00	24. december Juleaften	16.30	15.00	16.30 Hauge	15.00 Kristiansen
11.00	9.30	14.30	25. december Juledag	9.30	11.00	10.00 Kristiansen	16.00 Kristiansen
9.30	16.00	9.30	26. december 2. juledag	11.00	9.30	10.00 Hauge	16.00 Hauge
14.00 Ingrid Schrøder Juletræsfest	Ingen	11.00	27. december Julesøndag	9.30	9.30	10.00 Kristiansen	Ingen
		22.30	31. december Nytårsaften				
14.00	16.00	Ingen	1. januar 2010 Nytårsdag	16.00	14.30	16.00 Hauge	14.30 Hauge
11.00	9.30	14.30	3. januar H. Tre Kongers søndag	9.30	11.00 Kirkekaffe	16.00 Kristiansen	10.00 Kristiansen
14.00 SogneSøndag Erik Jørs	11.00 (Børnekirke kl. 10.45)	11.00	10. januar 1. søn. e. H. Tre Konger	9.30	9.30	10.00 Kristiansen	Ingen
9.30 Ligaard	16.00 Hauge	9.30	17. januar 2. søn. e. H. Tre Konger	11.00	11.00	10.00 Hauge	19.00 Hauge Kirkekaffe
11.00	16.00	11.00	24. januar Sidste søn. e. H. Tre Konger	9.30	9.30	10.00 Hauge	Ingen
9.30	11.00	14.30	31. januar Septuagesima	11.00	9.30	10.00 Kristiansen	19.00 Kristiansen
14.00 SogneSøndag Marietta Larsen	16.00 Gjesing	9.30	7. februar Seksagesima	11.00	11.00 Kyndelmisse Kirkekaffe	16.00 Kristiansen	10.00 Kristiansen
11.00	16.00	11.00	14. februar Fastelavn	9.30	9.30	10.00 Hauge	Ingen
16.00 Hauge	11.00 (Børnekirke kl. 10.45)	Ingen	21. februar 1. søndag i fasten	9.30 Haugeard	14.30 Haugeard	10.00 Hauge	19.00 Hauge
9.30	16.00	14.30 Kristiansen	28. februar 2. søndag i fasten	16.00 Kristiansen	11.00 Haugeard	10.00 Kristiansen	Ingen
14.00 SogneSøndag Marianne Langdill	19.00	11.00	7. marts 3. søndag i fasten	9.30	9.30 Kirkekaffe	16.00 Kristiansen	10.00 Kristiansen
9.30 Gjesing	9.30 Ligaard	14.30	14. marts Midfaste	11.00	11.00	10.00 Hauge	Ingen